

Utlåtande 2007: RVI (Dnr 327-4419/2007)

Rapportering av ej verkställda beslut enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen SoL, kvartal 1 2007, äldreomsorg

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande
Stadsdelsnämndernas rapportering av ej verkställda beslut enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen godkänns.

Föredragande borgarrådet Ewa Samuelsson anför följande.

Ärendet

Enligt den ändring i socialtjänstlagen 16 kap. 6 f-h §, som infördes 1 juli 2006, är kommunerna skyldiga att anmäla alla gynnande beslut enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen (SoL) som inte verkställts inom tre månader. Rapportering skall ske till länsstyrelsen, kommunens revisorer och kommunfullmäktige. Rapporteringsskyldigheten gäller även alla avbrott i verkställigheten om beslutet inte har verkställts på nytt inom tre månader från dagen för avbrottet.

De beslut som skall rapporteras är beslut om insatser enligt 4 kap. 1 § SoL inom äldreomsorg, omsorg om funktionshindrade samt individ- och familjeomsorg.

Till kommunfullmäktige skall socialnämnden lämna en statistikrapport över hur många gynnande beslut enligt 4 kap. 1 § SoL som inte verkställts inom tre månader från dagen för respektive beslut. I rapporten skall anges vilka typer av bistånd dessa beslut gäller samt hur lång tid som förflutit från dagen för respektive beslut. Uppgifterna i rapporten skall vara avidentifierade. Inte heller skall skälen till varför de rapporterade besluten inte är verkställda framgå. Däremot skall det framgå hur stor del av besluten som gäller kvinnor respektive män. Rapportering skall göras en gång per kvartal.

Ändringen i socialtjänstlagen innebär att en kommun som inte inom skälig tid tillhandahåller bistånd enligt 4 kap. 1 § SoL som någon är berättigad till enligt beslut av kommunen, åläggas att betala en särskild avgift. Detsamma gäller om kommunen inte inom skälig tid på nytt tillhandahåller biståndet efter det att verkställigheten avbrutits. Sanktionsavgiften tillfaller staten. Det lägsta beloppet för en sanktionsavgift är 10 tkr och det högsta 1 mnkr.

I ärendet redovisas de ej verkställda beslut som stadsdelsnämnderna rapporterat till Länsstyrelsen, revisionskontoret och äldreförvaltningen avseende kvartal 1 2007, se bilaga 2.

För kvartal 1 2007 har stadsdelsnämnderna rapporterat totalt 73 beslut som inte hade verkställts inom tre månader. Under perioden har 14 av dessa beslut verkställts och 3 ansökningar återtagits varför det vid periodens slut den 31 mars 2007 fanns 56 ej verkställda beslut. Av dessa avsåg 49 beslut ansökan om särskilt boende. I 8 fall anges resursbrist som skäl till att besluten inte verkställts. I de övriga 48 fallen har den enskilde antingen tackat nej till erbjudet boende eller har valt att vänta på plats till ett önskat boende.

I tabellen nedan redovisas antalet beslut som inte var verkställda den 31 mars 2007 per stadsdelsnämnd samt skälen till att besluten inte verkställts. Uppgifterna inom parentes i totalsummorna anger redovisade uppgifter vid föregående rapportering den 31 december 2006. Dessutom redovisas antalet ej verkställda beslut per stadsdelsnämnd vid tidigare rapporteringstillfällena kvartal 3 och 4 2006. De stadsdelsnämnder som sammanslagits efter 1 januari 2007 redovisas gemensamt även 2006.

Tabell 1. Antal beslut som inte var verkställda vid redovisningsperiodens slut per stadsdelsnämnd

SDN	30/9 2006	31/12 2006	31/3 2007	Enskilde tackat nej/ väntar på önskat boende 31/3 2007	Resursbrist 31/3 2007
Bromma	20	7*	12	12	0
EnskedeÅrsta- Vantör	1	4	1	1	0
Farsta	20	8	2	2	0
Hägersten- Liljeholmen	4	4	6	5	1
Hässelby- Vällingby	15	4	6	3	3
Rinkeby- Kista	7	0	1	1	0
Kungsholmen	12	10	14	10	4
Norrmalm	3	4	6	6	0
Skarpnäck	1	2	3	3	0
Skärholmen	4	4	0	-	-
Spånga-Tensta	2	2	1	1	0
Södermalm	3	1	3	3	0

Älvsjö	1	3	1	1	0
Östermalm	18	4	0	-	-
TOTALT	111	57*	56	48 (49)	8(8)

**vid föregående rapporteringstillfälle avseende kvarta 4 2006 rapporterades två beslut felaktigt som ej verkställda, detta har korrigerats i denna rapportering.*

Beredning

Ärendet har beretts av äldreförvaltningen. Rapportering av ej verkställda beslut har gjorts från samtliga stadsdelsnämnder. Kommunstyrelsens pensionärsråd har tagit del av ärendet den 10 maj 2007.

Äldrenämnden godkänner stadsdelsnämndernas rapportering av ej verkställda beslut, kvartal 1 2007, och överlämnar rapporteringen till kommunfullmäktige.

Kommunstyrelsens pensionärsråd har ingen erinran.

Mina synpunkter

Vid föregående rapporteringstillfälle avseende kvartal 4 2006 hade antalet ej verkställda beslut nästan halverats jämfört med kvartal 3 2006. I rapporteringen för kvartal 1 2007 har det inte skett några större förändringar totalt sett sedan kvartal 4 2006. Positivt är att relativt få stadsdelsnämnder anger resursbrist som skäl till att beslut inte verkställts. Glädjande är också att två stadsdelsnämnder, Skärholmen och Östermalm, har rapporterat att de inte har några ej verkställda beslut under perioden.

Precis som vid föregående rapporteringstillfälle är Kungsholmen den stadsdelsnämnd som har redovisat flest ej verkställda beslut. I fyra fall anges resursbrist vara orsaken till att besluten inte verkställts. Vid kontakt med Kungsholmens stadsdelsförvaltning uppges att den stora efterfrågan på särskilt boende gör det svårt att tillgodose behoven i den takt som är önskvärd. Jag förutsätter att stadsdelsnämnden snarast vidtar åtgärder så att beslut om beviljade insatser kan verkställas inom rimlig tid.

Det faktum att den enskilde väljer att vänta på ett önskat boende innebär att många beslut inte kan verkställas inom tre månader. Ur rättslig synpunkt är detta självfallet inte tillfredsställande. Samtidigt är det viktigt att den enskildes önskemål tillgodoses så långt det är möjligt. Vid ansökningstillfället är det därför viktigt att den enskilde informeras om vilken väntetid som kan bli aktuell till önskat boende. Om beslutet inte kan verkställas inom tre månader ska den enskilde erbjudas ett alternativt boende.

Nästa år införs kundval för vård- och omsorgsboenden i staden. Det innebär att stadens vård- och omsorgsboenden tydligare kommer att betraktas som en resurs för alla stadens äldre. Efterfrågan kommer att bli styrande för stadens äldreboendeplanering och för enskilda utförare etablering. Den som inte

omedelbart kan beredas plats i önskat boende ska kunna ställa sig i kö och i väntan på ledig plats bo kvar hemma eller tillfälligt flytta in på annat boende. I och med det nya valfrihetssystemet kommer också informationen om vilka boenden som finns att tillgå i staden att förbättras och bli mer tillgänglig för såväl de äldre som deras anhöriga.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Statistikrapport av stadsdelsnämndernas rapportering av ej verkställda beslut enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen (SoL), kvartal 1 2007.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet *Yvonne Ruwaida* (mp) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att

1. i huvudsak godkänna rapporten
2. därutöver anföra följande:

I tjänstutlåtandet anges allvarlig resursbrist som skäl för att besluten inte verkställts i 8 fall, det gäller tre stadsdelsnämnder. Vad själva resursbristen består av framgår inte riktigt. Är det brist på särskilda boenden, handläggningsresurs eller är tilldelade medel för verksamheten otillräcklig. Detta bör preciseras i kommande ärenden.

Genom att förbättra informationen för äldre och deras anhöriga om de olika boenden som finns att tillgå i staden hoppas man på att tillgodose efterfrågan. Det är här viktigt att tillgodose de krav som ställs både på möjlighet att bo kvar i den egna stadsdelen och kvalitet i verksamheten.

Särskilt uttalande gjordes av borgarråden *Carin Jämtin* (s) och *Ann-Margarethe Livh* (v) enligt följande.

Tre av stadsdelsnämnderna anger resursbrist som skäl för att besluten inte har verkställts i åtta fall. Tyvärr framgår inte skälen till de bristande resurserna i det skriftliga rapporteringsunderlaget, vilket bör åtgärdas till nästa rapporteringstillfälle.

Senare kontakter med Kungsholmen som har haft flest verkställda beslut vid de två senaste rapporteringstillfällena har visat att den stora efterfrågan på särskilt boende har gjort det svårt att tillgodose behoven i önskvärd takt.

Vi befarar också en kommande ökning av antalet äldre som inte får sina önskemål om kommunalt vård- och omsorgsboende på Södermalm tillgodosedda, eftersom stadsdelsnämnden beslutat att konkurrensutsätta hela äldreomsorgen utan egenregianbud.

Istället för att tillskjuta nödvändiga resurser sätter föredragande borgarrådet sin tro och sitt hopp till kundvalsmodellen, som ska innebära att vård- och omsorgsboenden tydligare betraktas som en resurs för stadens äldre. Tyvärr lär statistiken för icke verk-

ställda beslut på grund av resursbrist inte bli bättre bara för att de äldre får en kölapptill önskat boende.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår kommunfullmäktige besluta följande

Stadsdelsnämndernas rapportering av ej verkställda beslut enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen godkänns.

Stockholm den

På kommunstyrelsens vägnar:
CARIN JÄMTIN

Ewa Samuelsson

Anette Otteborn

ÄRENDET

I ärendet redovisas de ej verkställda beslut som stadsdelsnämnderna rapporterat till Länsstyrelsen, revisionskontoret och äldreförvaltningen avseende kvartal 1 2007, se bilaga 2.

För kvartal 1 2007 har stadsdelsnämnderna rapporterat totalt 73 beslut som inte hade verkställts inom tre månader. Under perioden har 14 av dessa beslut verkställts och 3 ansökningar återtagits varför det vid periodens slut den 31 mars 2007 fanns 56 ej verkställda beslut. Av dessa avsåg 49 beslut ansökan om särskilt boende. I 8 fall anges resursbrist som skäl till att besluten inte verkställts. I de övriga 48 fallen har den enskilde antingen tackat nej till erbjudet boende eller har valt att vänta på plats till ett önskat boende.

I tabellen nedan redovisas antalet beslut som inte var verkställda den 31 mars 2007 per stadsdelsnämnd samt skälen till att besluten inte verkställts. Uppgifterna inom parentes i totalsummorna anger redovisade uppgifter vid föregående rapportering den 31 december 2006. Dessutom redovisas antalet ej verkställda beslut per stadsdelsnämnd vid tidigare rapporteringstillfällen kvartal 3 och 4 2006. De stadsdelsnämnder som sammanslagits efter 1 januari 2007 redovisas gemensamt även 2006.

Tabell 1. Antal beslut som inte var verkställda vid redovisningsperiodens slut per stadsdelsnämnd

SDN	30/9 2006	31/12 2006	31/3 2007	Enskilde tackat nej/ väntar på önskat boende 31/3 2007	Resursbrist 31/3 2007
Bromma	20	7*	12	12	0
EnskedeÅrsta- Vantör	1	4	1	1	0
Farsta	20	8	2	2	0
Hägersten- Liljeholmen	4	4	6	5	1
Hässelby- Vällingby	15	4	6	3	3
Rinkeby- Kista	7	0	1	1	0
Kungsholmen	12	10	14	10	4
Norrmalm	3	4	6	6	0
Skarpnäck	1	2	3	3	0
Skärholmen	4	4	0	-	-
Spånga-Tensta	2	2	1	1	0
Södermalm	3	1	3	3	0
Älvsjö	1	3	1	1	0
Östermalm	18	4	0	-	-
TOTALT	111	57*	56	48 (49)	8(8)

**vid föregående rapporteringstillfälle avseende kvartal 4 2006 rapporterades två beslut felaktigt som ej verkställda, detta har korrigerats i denna rapportering.*

BEREDNING

Ärendet har beretts av äldreförvaltningen. Rapportering av ej verkställda beslut har gjorts från samtliga stadsdelsnämnder. Kommunstyrelsens pensionärsråd har tagit del av ärendet den 10 maj 2007.

Äldrenämnden

Äldrenämnden beslutade vid sitt sammanträde den 22 maj 2007 enligt följande:

1. Äldrenämnden godkänner stadsdelsnämndernas rapportering av ej verkställda beslut, kvartal 1 2007.
2. Äldrenämnden överlämnar stadsdelsnämndernas rapportering av ej verkställda beslut till kommunfullmäktige.

Reservation anfördes av vice ordföranden Leif Rönngren m.fl. (s), ledamoten Margareta Johansson (v) och ledamoten Eivor Karlsson (mp), *bilaga 1*.

Äldreförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 27 april 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Vid föregående rapporteringstillfälle avseende kvartal 4 2006 hade antalet ej verkställda beslut nästan halverats jämfört med kvartal 3 2006. I rapporteringen för kvartal 1 2007 har det inte skett några större förändringar totalt sett sedan kvartal 4 2006. Det är dock positivt att relativt få stadsdelsnämnder anger resursbrist som skäl till att beslut inte verkställts. Två stadsdelsnämnder, Skärholmen och Östermalm, har rapporterat att de inte har några ej verkställda beslut under perioden. Precis som vid föregående rapporteringstillfälle är Kungsholmen den stadsdelsnämnd som har redovisat flest ej verkställda beslut. I fyra fall anges resursbrist vara orsaken till att besluten inte verkställts. Äldreförvaltningen har varit i kontakt med Kungsholmens stadsdelsförvaltning som uppger att de har en mycket stor efterfrågan på särskilt boende vilket gör det svårt att tillgodose behoven i den takt som är önskvärd.

Det faktum att många väljer att vänta på ett speciellt önskat boende innebär att stadsdelsnämnderna ofta inte kan verkställa besluten inom rimlig tid. Det är naturligtvis inte tillfredsställande att personer kan tvingas vänta förhållandevis länge innan deras behov av boende kan tillgodoses. Tyvärr är detta något som ibland kan vara oundvikligt, särskilt då det handlar om boenden som har en speciell profil. Ett exempel är Judiska hemmet som i dagsläget har mycket lång väntetid. En annan bidragande orsak till att den enskilde tackar nej till erbjudna boenden är att man inte vill flytta från den egna stadsdelen. Enligt äldreförvaltningens bedömning är det möjligt att detta kan förändras i och med att informationen om de boenden som finns att tillgå i staden förbättras och blir mer lättillgänglig för såväl de äldre som för deras anhöriga.

RESERVATIONER M.M.

Äldrenämnden

Reservation anfördes av vice ordföranden Leif Rönngren m.fl. (s), ledamoten Margareta Johansson (v) och ledamoten Eivor Karlsson (mp) enligt följande

Vice ordföranden Leif Rönngren m.fl. (s), ledamoten Margareta Johansson (v) och ledamoten Eivor Karlsson (mp) reserverar sig med hänvisning till sitt yrkande.

1. i huvudsak godkänna
2. därutöver anför

I tjänstutlåtandet anges allvarlig resursbrist som skäl för att besluten inte verkställts i 8 fall, det gäller tre stadsdelsnämnder. Vad själva resursbristen består av framgår inte riktigt. Är det brist på särskilda boenden, handlägningsresurs eller är tilldelade medel för verksamheten otillräcklig. Detta bör preciseras i kommande ärenden.

Genom att förbättra informationen för äldre och deras anhöriga om de olika boenden som finns att tillgå i staden hoppas man på att tillgodose efterfrågan. Det är här viktigt att tillgodose de krav som ställs både på möjlighet att bo kvar i den egna stadsdelen och kvalitet i verksamheten.